

دستور العمل جامع ساماندهی، تجهیز و تکمیل بنادر و اسکله‌های کشور

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴.....	اهداف دستورالعمل.....
۵.....	فصل اول: تعاریف و اصطلاحات.....
۷.....	فصل دوم: قوانین و مصوبات هیات وزیران.....
۹.....	فصل سوم: وظایف دستگاهها.....
۹.....	وظایف سازمان بنادر و دریانوردی.....
۱۱.....	وظایف مرزبانی(دریابانی).....
۱۲.....	وظایف گمرک جمهوری اسلامی ایران.....
۱۲.....	وظایف سازمان شیلات ایران.....
۱۳.....	وظایف وزارت نفت.....
۱۴.....	وظایف وزارت کشور.....
۱۴.....	وظایف ستاد کل نیروهای مسلح.....
۱۴.....	وظایف دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی.....
۱۵.....	وظایف معاونت امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی.....
۱۵.....	وظایف وزارت اطلاعات.....
۱۵.....	فصل چهارم: وظایف عمومی.....

اهداف دستورالعمل

۱. افزایش توان کنترلی و نظارتی بر اسکله ها و سازه های دریایی
۲. جلوگیری از ساخت و ساز غیرمجاز در سواحل
۳. جلوگیری از فعالیت های غیرمجاز در اسکله ها
۴. ساماندهی، استانداردسازی و انضباط بخشی به انواع اسکله های جنوب و شمال کشور
۵. تعیین تکلیف مدیریت، شناسایی مالکیت و کاربری اسکله ها و سازه های دریایی
۶. احصای مسئولیتهای نهادهای دولتی و نظامی و بخش خصوصی در مدیریت، تجهیز و اداره بنادر و اسکله های جنوب و شمال کشور و تعیین شرح وظایف جدید آنها
۷. جلوگیری از ورود و خروج کالای قاچاق از بنادر و اسکله های کشور
۸. ارتقای سطح تعامل و هماهنگی فی مابین دستگاه های متولی و نظارتی
۹. تجهیز اسکله ها به امکانات فنی و کنترلی مناسب

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات

ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز ریاست جمهوری

سازمان: سازمان بنادر و دریانوردی

شیلات: سازمان شیلات ایران

سازه دریایی: به هرگونه تأسیسات دریایی در مناطق نزدیک و دور از ساحل در دریاها، دریاچه‌ها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی شامل کانال دسترسی، موج شکن، اسکله، دولفین، فانوس دریایی، انواع سکوه‌های دریایی، تأسیسات بندری با هر نوع کاربری از قبیل تجاری، مسافری، نفتی، صیادی، خدماتی، تفریحی، چندمنظوره، صنعتی، کارگاه‌های ساخت و تعمیر شناور در سواحل کشور و غیره اطلاق می‌گردد.

مجوز تأسیس و ساخت: مجوزی است که به منظور ساخت سازه‌ها و تأسیسات دریایی حسب بند ۲۲ از ماده ۳ آیین‌نامه سازمان بنادر و دریانوردی توسط سازمان صادر می‌گردد.

مجوز بهره‌برداری: اجازه بهره‌برداری قانونی از سازه‌ها و تأسیسات دریایی که پس از اتمام عملیات اجرایی توسط سازمان صادر می‌گردد.

بهره‌برداری مجاز: به آن نوع از بهره‌برداری از سازه‌های دریایی و تأسیسات مربوط اطلاق می‌گردد که در راستای مجوز بهره‌برداری صادره توسط سازمان صورت گیرد.

بهره‌برداری غیرمجاز: به آن نوع از بهره‌برداری از سازه‌های دریایی و تأسیسات مربوط اطلاق می‌گردد که خارج از مجوز بهره‌برداری صادره توسط سازمان صورت گیرد و یا اینکه مجوز بهره‌برداری آن خاتمه یافته باشد.

سازه دریایی غیرمجاز: سازه دریایی فاقد مجوز یا خارج از مجوز ساخت و بهره‌برداری از سازمان بوده یا مجوز آن فاقد اعتبار باشد.

سازه‌های دریایی مجاز: به سازه‌های دریایی دارای مجوز ساخت و بهره‌برداری از سازمان اطلاق می‌گردد.

سازه دریایی رها شده: منظور هرگونه سازه دریایی است که از آن بهره‌برداری نمی‌شود و یا فاقد متولی می‌باشد.

کاربری سازه دریایی: منظور نوع بهره‌برداری از سازه دریایی است که براساس درخواست متقاضی و تأیید سازمان براساس مقررات قانونی (اعم از تجاری، مسافری، نظامی، نفتی، صنعتی، صیادی، تفریحی، چند منظوره و...) تعیین می‌گردد.

اسکله غیرمجاز از نظر گمرک جمهوری اسلامی ایران: منظور اسکله‌هایی هستند که بدون انجام تشریفات مقرر در تبصره ۱ ذیل ماده ۱۰۳ قانون امور گمرکی فعالیت تجاری (رویه‌های گمرکی) در آن‌ها انجام و مأمورین دستگاه‌های ذی‌صلاح از جمله گمرک در آن‌ها مستقر نمی‌باشند.

مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی کشور (ICZM): فرایندی خاص با اهدافی پویا و پیچیده برای برنامه‌ریزی است که بر محل برخورد خشکی و دریا تمرکز دارد و بر برخی مفاهیم ثابت و متغیر، حفاظت از محیط زیست، اهداف اقتصادی و اجتماعی و روش‌های مدیریت مشارکتی فعال برای حل مسائل و مشکلات نواحی ساحلی تأکید دارد.

مرز مجاز دریایی: مرز مجاز دریایی به مرزهایی اطلاق می‌شود که بر اساس ماده ۴ قانون گذرنامه، ماده ۱۰۳ قانون امور گمرکی و ماده ۲۶ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰ (سابق) تعیین و مصوب شده باشد.

فصل دوم: قوانین و مصوبات

الف. قوانین:

۱. بند ج ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز:

«وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری ستاد و دستگاه‌های اجرایی عضو آن، به ساماندهی و تجهیز و تکمیل اسکله‌ها و خورها و انضباط بخشی به تردد و توقف شناورها اقدام نماید»

۲. بند ۲۲ از ماده ۳ آیین‌نامه سازمان بنادر و دریانوردی (مصوب ۱۳۴۸ مجلسین):

«صدور اجازه تأسیس اسکله و سایر تأسیسات و تجهیزات ضمن تصویب طرح مربوطه با داشتن حق نظارت در اجرا و بهره‌برداری»

۳. تبصره الحاقی به بند ۲۲ از ماده ۳ آیین‌نامه سازمان بنادر و دریانوردی (مصوب ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی):

«ساخت و ساز بدون مجوز یا خارج از مجوز سازمان بنادر و دریانوردی در دریاها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی ممنوع است. سازمان در صورت اطلاع از طریق پاسگان (گارد) بندر و یا سایر ضابطین دادگستری از ادامه عملیات ساخت و ساز و یا بهره‌برداری از تأسیسات و تجهیزات فاقد مجوز و یا خارج از مجوز جلوگیری کرده و بلافاصله موضوع را به عنوان شاکی به مرجع قضایی محل اعلام می‌نماید. مرجع قضایی مکلف است به پرونده خارج از نوبت رسیدگی کرده و در صورت احراز تخلف حسب مورد حکم قلع بنا و یا توقف عملیات و یا اصلاح آن مطابق مجوز را صادر نماید.»

۴. ماده ۷ قانون تسریع در امر تخلیه و بارگیری کشتی‌ها در بنادر:

«سازمان بنادر مکلف است با استفاده از پاسگان (گارد) بنادر به عنوان ضابط قوه قضاییه در محدوده بنادر و سواحل کشور به منظور اجرای ماده واحده قانون الحاق یک تبصره به بند ۲۲ ماده ۳ آیین‌نامه سازمان بنادر و دریانوردی، براساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب وزیر راه و شهرسازی می‌رسد، نسبت به تأمین امنیت و ایمنی بنادر کشور اعم از مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی و سرزمین اصلی اقدام کند»

ب. مصوبات هیأت وزیران:

مصوبه شماره ۵۰۱۹۳/۱۱۸۴۱۶ مورخ ۹۴/۰۹/۰۸ هیأت وزیران مبنی بر برنامه راهبردی ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد در اسکله های خاص:

۱- وزارت کشور در اجرای تبصره (۱) ماده (۱۰۳) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰- موظف است فهرست اسکله ها و لنگرگاه های مجاز گمرکی (اعم از اقتصادی و نظامی از جمله در مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی) برای ورود و خروج وسایل نقلیه، کالا و مسافران را با همکاری دستگاه های ذیربط براساس مواردی که مجوز تخصیص اسکله از سازمان بنادر و دریانوردی اخذ نموده و ظرف سه ماه از تاریخ اجرا شدن این تصویب نامه جهت تصویب به هیأت وزیران ارایه نماید. اسکله ها و بنادر خاص بدون مجوز موجود نیز موظفند با ارائه درخواست کتبی ظرف شش ماه نسبت به دریافت مجوز اقدام نمایند و در صورت عدم دریافت مجوز ادامه فعالیت اینگونه اسکله ها و بنادر غیرمجاز خواهند بود.

مصوبات هیأت وزیران به شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۹۵/۰۴/۲۳:

ماده ۱۸- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است نسبت به انجام موارد ذیل اقدام نماید:

بند ت: تجهیز اسکله ها به امکانات فنی و الکترونیکی مناسب و ساماندهی خورها ضمن بهره گیری از مطالعات مدیریت یکپارچه سواحل (ICZM) و همچنین تهیه و اعلام نقشه ها و مسیرهای دسترسی دریایی لازم در چارچوب دستورالعملی که با همکاری دستگاه های ذیربط تهیه نمود و به تصویب ستاد می رسد.

ج. مصوبات کارویژه مرز شورای امنیت کشور

۱. مصوبات جلسه پانزدهم کارویژه مرز شورای امنیت کشور در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۰۶

فصل سوم: وظایف دستگاهها

وظایف سازمان بنادر و دریانوردی

ماده ۱. به منظور تسهیل ورود و خروج کالا و وسائط نقلیه و امکان نظارت و اعمال دقیق قوانین و مقررات بندری و گمرکی، سازمان بنادر و دریانوردی موظف است نسبت به بازنگری جانمایی تجهیزات و امکانات موجود در بنادر بویژه در بنادر تجاری بزرگ با تأکید بر توالی فرایندهای بندری و گمرکی با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در مدت معین اقدام نماید.

ماده ۲. تجهیز بنادر تجاری (تحت مالکیت) به امکانات و تجهیزات مورد نیاز گمرکی با اولویت بنادر کوچک بر عهده سازمان بنادر و دریانوردی است.

تبصره: در صورت واگذاری مالکیت بنادر کوچک به بخش خصوصی، سازمان بنادر موظف است در قرارداد مربوطه تجهیز و تأمین امکانات مورد نیاز گمرک را لحاظ و تعیین تکلیف نماید.

ماده ۳. صدور اجازه تأسیس اسکله و سایر تأسیسات و تجهیزات ضمن تصویب طرح مربوطه با داشتن حق نظارت در اجرا و بهره‌برداری به استناد بند ۲۲ ماده ۳ آیین‌نامه سازمان، توسط سازمان بنادر و دریانوردی صورت می‌گیرد.

ماده ۴. کلیه متقاضیان اعم از حقیقی و حقوقی موظف هستند قبل از اقدام به ساخت و ساز و بهره‌برداری از طریق «کمیته صدور مجوز سازه‌های دریایی» نسبت به اخذ مجوزهای لازم (ساخت و بهره‌برداری) اقدام نمایند. این کمیته در سازمان بنادر و دریانوردی مستقر بوده و درخواستهای واصله از ادارات کل بنادر و دریانوردی استانهای ساحلی را مورد رسیدگی قرار می‌دهد.

ماده ۵. سازمان بنادر و دریانوردی موظف است دستورالعمل اجرایی فرایند و نحوه صدور مجوزهای سازه‌های دریایی را بازنگری و ضمن تصویب در کارگروه تخصصی ساماندهی سواحل، بنادر و جزایر کاروبیژه مرز شورای امنیت کشور و ارسال نسخه‌ای به ستاد، نسبت به بارگذاری و اطلاع رسانی آن در پرتال سازمان مرکزی و ادارات کل بنادر و دریانوردی استانها اقدام نماید.

ماده ۶. به منظور مستندسازی و نظارت مناسب بر ساخت و سازهای ساحلی، تسهیل امور صدور مجوزها و شفاف‌سازی وضعیت سازه‌های دریایی، سازمان بنادر و دریانوردی نسبت به ارتقاء سامانه جامع مدیریت و نظارت بر سواحل کشور توسط سازمان بنادر و دریانوردی اقدام نماید.

تبصره ۱. در این سامانه می‌بایست انواع سازه‌های دریایی و تاسیسات بندری فاقد مجوز، دارای مجوز و در حال ساخت (به تفکیک نوع سازه)، دستگاه‌های مالک، متولی و بهره بردار، دستگاه‌های مستقر در بنادر و اسکله‌ها وامکانات و تجهیزات موجود در آنها مشخص گردد.

تبصره ۲. کلیه دستگاه‌های ذیربط می‌بایست همکاری لازم را با سازمان بنادر و دریانوردی برای ارائه اطلاعات مورد نیاز و تکمیل سامانه مذکور معمول دارند.

تبصره ۳. دسترسی برخط ستاد به سامانه جامع مدیریت و نظارت بر سواحل کشور توسط سازمان بنادر و دریانوردی ایجاد می‌شود.

ماده ۷. سازمان بنادر موظف است روند تأسیس، اجرا و بهره‌برداری از سازه‌های دریایی و تاسیسات بندری را کنترل و بر این مراحل در چارچوب مجوز صادره نظارت مستمر نماید.

ماده ۸. سازمان بنادر در اجرای تبصره الحاقی به بند ۲۲ از ماده ۳ آیین‌نامه سازمان بنادر و دریانوردی مصوب ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی، در صورت اطلاع از هرگونه فعالیت برای ساخت و ساز بدون مجوز یا خارج از مجوز از هر طریق (آگاهی در مطبوعات و رسانه‌ها، آگهی مناقصه، تجهیز کارگاه، تخلیه مصالح، آغاز عملیات اجرایی و غیره) از جمله توسط بخش‌های خصوصی، دولتی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی موظف است از طریق گارد بندر و یا سایر ضابطین دادگستری از ادامه عملیات ساخت و ساز و یا بهره‌برداری از تاسیسات و تجهیزات فاقد مجوز و یا خارج از مجوز جلوگیری کرده و بلافاصله موضوع را به عنوان شاکی به مرجع قضایی محل اعلام می‌نماید.

تبصره: اعلام شکایت علیه مالکان و بهره برداران از اسکله های فاقد مجوز ساخت و بهره برداری موجود در صورت عدم ارائه درخواست مکتوب برای اخذ مجوز، نیز بر عهده سازمان بنادر و دریانوردی است.

ماده ۹. در مورد سازه‌های دریایی رها شده که توسط سازمان و یا سایر نهادهای نظارتی و انتظامی شناسایی شده یا خواهد شد، حسب تشخیص سازمان، موضوع به مراجع ذیربط به منظور اعمال مقررات قانونی اعلام خواهد شد.

ماده ۱۰. استقرار گارد سازمان بنادر صرفاً در بندری که تحت مالکیت و مدیریت آن سازمان می‌باشد، الزامی است.

ماده ۱۱. سازمان بنادر و دریانوردی و سازمان برنامه و بودجه موظفند ظرف مدت ۶ ماه، نسبت به تعیین تکلیف متولی و جلوگیری از فعالیت‌های غیرقانونی در موج‌شکن‌های مردمی (اسکله‌های پدافندی) با همکاری نهادهای ذیربط اقدام نماید.

تبصره ۱. به منظور ساماندهی و تعیین تکلیف این موج‌شکن‌ها، تغییر کاربری و استفاده برخی از آنها برای ایجاد پارکینگ‌های دریایی برای پهلوگیری شناورها و نگهداری شناورها و قایق‌های توقیفی با هماهنگی ستاد و دریابانی ناجا مدنظر قرار می‌گیرد.

تبصره ۲. به منظور اجرایی شدن تبصره ۱، سازمان بنادر و دریانوردی فهرست موج‌شکن‌های ساحلی را به تفکیک

هر استان با مشخص نمودن میزان پیشرفت عملیات اجرایی آنها تهیه و در اختیار شیلات و دریابانی ناجا قرار می‌دهد. دریابانی و شیلات موظفند ظرف مدت حداکثر ۲ ماه، نسبت به بازدید میدانی از وضعیت هر یک از آنها اقدام و مواردی که قابلیت بهره برداری (ایجاد پارکینگ دریایی، استقرار پست کنترلی و بهره برداری صیادی) را دارا می باشند را به سازمان بنادر و دریانوردی اعلام نمایند.

تبصره ۳. ایجاد موج شکن‌های جدید ممنوع می‌باشد.

ماده ۱۲. طرح کنترل و نظارت موثر بر خورهای غیر مجاز توسط دبیرخانه کارگروه تخصصی ساماندهی سواحل، بنادر و جزایر کشور با اخذ پیشنهادات ستاد و دریابانی ناجا و سایر دستگاه‌های ذی ربط تهیه و در کاروبژه مرز شورای امنیت کشور به تصویب می‌رسد.

ماده ۱۳. در صورتی که در بنادر و اسکله‌ها بر خلاف مجوز ساخت و بهره برداری صادره، کاربری دیگری تعریف شود، سازمان بنادر و دریانوردی طبق قوانین و مقررات موضوعه راسا یا بر اساس گزارش دستگاههای ذیربط نسبت به ابطال مجوز صادره و پیگیری قضایی لازم اقدام می‌نماید.

ماده ۱۴. نمایندگان ادارات کل بنادر و دریانوردی استان‌ها می‌بایست در بنادر تجاری (تحت مالکیت و مدیریت) به صورت دائم مستقر شوند.

وظایف نیروی انتظامی (دریابانی)

ماده ۱۵. در اسکله‌ها و لنگرگاه‌هایی که گارد سازمان بنادر، یگان حفاظت گمرک و یا یگان حفاظت سایر دستگاه‌های ذیربط حضور ندارند، عوامل نیروی انتظامی (دریابانی) مستقر می‌شوند.

تبصره: یگانهای حفاظت سازمانها می بایست بر اساس مجوز و دستورالعمل ستاد کل نیروهای مسلح ایجاد شوند.

ماده ۱۶. نیروی انتظامی (دریابانی) موظف است در صورت مشاهده لنگراندازی شناورها در خارج از بنادر و اسکله‌های مجاز، نسبت به هدایت آنها به سمت مبادی مجاز اقدام نماید.

ماده ۱۷. نیروی انتظامی (دریابانی) نسبت به جلوگیری از ساخت و ساز و یا بهره‌برداری بدون مجوز یا خارج از مجوز سازه‌های دریایی در محدوده حریم ۶۰ متر دریا اقدام نماید.

وظایف گمرک جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱۸. گمرک موظف است نیازمندی‌های امکاناتی و تجهیزاتی خود به منظور نظارت بر ورود و خروج کالا در بنادر کوچک و بنداری که گمرکات که از محل آن‌ها فاصله دارند (که در تحت مالکیت سازمان بنادر و دریانوردی می‌باشد) را به سازمان بنادر دریانوردی اعلام نماید.

ماده ۱۹. اعمال قوانین و مقررات و انجام تشریفات گمرکی در اسکله‌ها صرفاً در محدوده محصور شده امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۲۰. استقرار یگان حفاظت گمرک در بنادر و اسکله‌های تجاری، براساس دستورالعمل تشکیل یگان حفاظت گمرک جمهوری اسلامی ایران مصوب ستادکل نیروهای مسلح در اجرای ماده ۳۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و با اولویت بنادر و اسکله‌های کوچک می‌باشد.

ماده ۲۱. به منظور نظارت بر ورود و خروج فرآورده‌های نفتی در بنادر و اسکله‌های نفتی (در مالکیت وزارت نفت) مصوب مراجع قانونی جهت واردات، صادرات و ترانزیت، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است ضوابط، نحوه و چگونگی نظارت گمرک بر صادرات و واردات در اسکله‌های نفتی را تهیه و ضمن ارسال رونوشتی به ستاد، مراتب را به وزارت نفت و گمرکات اجرایی ساحلی ابلاغ نماید.

ماده ۲۲. گمرک موظف است نسبت به استقرار سامانه جامع یکپارچه گمرکی در بنادر و اسکله‌های کوچک با توجه به روبه‌های مجاز گمرکی اقدام نماید.

وظایف سازمان شیلات ایران

ماده ۲۳. شیلات مسوولیت تأسیس، توسعه، نگهداری و اعمال مقررات و مدیریت بر کلیه بنادر و اسکله‌های صیادی را عهده‌دار بوده و در خصوص هرگونه تخلفات احتمالی در محدوده این بنادر نیز پاسخگو خواهد بود.

ماده ۲۴. شیلات موظف است نسبت به محصور کردن محدوده و محوطه بنادر صیادی و مراکز تخلیه صید اقدام نماید.

تبصره: در اجرای این بند می‌بایست تأمین اعتبارات مورد نیاز را از سازمان برنامه و بودجه کشور پی‌گیری نماید.

ماده ۲۵. توقف، پهلوگیری، بارگیری و تخلیه کالا و هرگونه فعالیت غیرصیادی در حریم و محوطه بنادر صیادی تحت مدیریت و مالکیت سازمان شیلات ممنوع می‌باشد. در صورت موافقت شیلات، شناورهای تجاری پس از تخلیه کالا در بنادر تجاری تحت نظارت سازمان بنادر و گمرک، می‌توانند با رعایت مقررات بندری شیلات، صرفاً برای پهلوگیری و توقف از بنادر صیادی استفاده نمایند.

تبصره: در صورت مشاهده و تخلیه کالا در بنادر صیادی، یگان حفاظت شیلات موظف است مراتب را سریعاً به دریابانی ناچا اعلام نماید.

ماده ۲۶. شیلات موظف است نسبت به تأمین انتظامات و حفاظت از تأسیسات در محدوده محوطه بنادر

صیادی و مراکز تخلیه صید اقدام نماید.

ماده ۲۷. شیلات موظف است قبل از احداث هرگونه اسکله، تأسیسات و تجهیزات دریایی و صیادی، نسبت به اخذ مجوزهای لازم از سازمان اقدام نماید، ضمن آنکه مکلف است قبل از بهره برداری از تأسیسات، تجهیزات و اسکله ها مجوز بهره برداری از سازمان اخذ نماید. تکلیف این ماده شامل اسکله های فاقد مجوز موجود نیز می گردد.

ماده ۲۸. استقرار دریابانی ناجا در بنادر و اسکله های صیادی برابر توافقنامه تنظیمی بین سازمان شیلات و دریابانی ناجا صورت می گیرد.

ماده ۲۹. کنترل ورود و خروج شناورها در مراکز تخلیه صید بر عهده دریابانی ناجا بوده و نظارت بر امور شیلاتی در این مراکز بر عهده مدیریت شیلات استان ها با تعیین حوزه های نفوذ می باشد.

وظایف وزارت نفت

ماده ۳۰. وزارت نفت موظف است نسبت به تکمیل حفاظت فیزیکی و تجهیز اسکله های نفتی در استان های شمالی و جنوبی اقدام و مجوزهای لازم (ساخت و بهره برداری) را از سازمان بنادر و دریانوردی اخذ نماید.

ماده ۳۱. وزارت نفت نسبت به تعیین تکلیف اسکله های نفتی مخروبه و متروکه در استانهای ساحلی (شامل واگذاری، تغییر کاربری، بهسازی و فعالسازی و تخریب) اقدام و گزارش اقدامات را به ستاد و سازمان بنادر و دریانوردی منعکس نماید.

تبصره: فهرست کلیه اسکله های نفتی موجود در سواحل جنوب کشور توسط سازمان بنادر و دریانوردی به وزارت نفت ارسال میگردد.

ماده ۳۲. وزارت نفت از پهلویی هرگونه شناور غیرنفتی به بنادر و اسکله های نفتی تحت مدیریت و مالکیت خود جلوگیری می نماید و در صورت مشاهده مراتب را به دریابانی ناجا و سازمان بنادر اعلام می نماید.

ماده ۳۳. وزارت نفت مسوولیت مدیریت و اعمال هرگونه مقررات را در محدوده اسکله ها و بنادر نفتی تحت مالکیت خود را عهده دار بوده و در خصوص تخلفات احتمالی (ورود و خروج کالا بدون نظارت گمرک و ساخت و ساز غیر مجاز در حوزه سواحل و دریا) پاسخگو می باشد.

ماده ۳۴. وزارت نفت، زمینه انجام نظارت تخصصی از سازه ها و تأسیسات مربوطه را برای بازرسان سازمان فراهم می نماید.

تبصره: وزارت نفت و سازمان می بایست ظرف مدت ۲ ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل در خصوص نحوه و چگونگی اعمال نظارت بر اسکله های نفتی، دستورالعمل مربوطه را تنظیم و یک نسخه از آن را به ستاد ارسال نمایند.

ماده ۳۵. وزارت نفت تمامی امکانات مورد نیاز گمرک جهت استقرار موردی و دائم در اسکله‌های نفتی را فراهم نماید.

ماده ۳۶. در بنادر و اسکله های نفتی می بایست یگان حفاظت تحت نظر وزارت نفت مستقر شود.

وظایف وزارت کشور

ماده ۳۷. فهرست اسکله‌ها و لنگرگاه‌های مجاز گمرکی برای ورود و خروج وسایل نقلیه، کالا و مسافران در اجرای تبصره ۱ ماده ۱۰۳ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ توسط کارگروهی با مسئولیت وزارت کشور تعیین می گردد.

ماده ۳۸. دستورالعمل ساماندهی و تجهیز بنادر و اسکله‌ها از طریق کارویژه مرز شورای امنیت کشور به استانداران ساحلی شمال و جنوب کشور به عنوان روسای کمیته ساماندهی و مدیریت سواحل و جزایر استان ابلاغ می گردد.

وظایف ستادکل نیروهای مسلح

ماده ۳۹. ستاد کل نیروهای مسلح، اخذ مجوز ساخت و بهره‌برداری اسکله‌های نظامی و انتظامی موجود و ایجاد از سازمان بنادر و دریانوردی را به متولیان اسکله‌های نظامی و انتظامی ابلاغ می نماید.

تبصره ۱. سازمان بنادر و دریانوردی موظف است صدور مجوزهای مذکور برای اسکله های نظامی را در اولویت قرار داده و در کمترین زمان ممکن انجام دهد.

تبصره ۲. فهرست اسکله‌های غیرمجاز (فاقد مجوز ساخت و بهره‌برداری) نظامی و انتظامی از سوی سازمان بنادر به ستاد کل نیروهای مسلح ارسال می گردد.

وظایف دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی

ماده ۴۰. کلیه بنادر و اسکله‌های موجود در مناطق آزاد تجاری می‌بایست دارای مجوز ساخت و بهره‌برداری باشند. در خصوص مرجع صدور مجوز ساخت و بهره‌برداری از بنادر و اسکله‌های موجود و یا ایجاد در این مناطق بر اساس نظریه تفسیری معاونت حقوقی ریاست جمهوری یا تفاهم دوجانبه ۲ دستگاه (دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری و سازمان بنادر و دریانوردی) عمل خواهد شد.

ماده ۴۱. ایجاد امکانات و تجهیزات مورد نیاز در بنادر و اسکله‌های موجود در مناطق، برعهده سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی (در صورت مالک بودن) و یا متولی مربوطه با پیگیری دبیرخانه شورا و سازمان‌های مناطق آزاد تجاری است.

وظایف معاونت امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی

ماده ۴۲. تعیین مدت زمان صدور مجوز ساخت و بهره‌برداری و مهلت پاسخگویی دستگاه‌های فرعی به استعلامات سازمان بنادر و دریانوردی (دستگاه اصلی) از طریق هیأت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار

وظایف وزارت اطلاعات

ماده ۴۳. وزارت اطلاعات (اداره کل اطلاعات مرزی) موظف است نسبت به رصد فعالیت در انواع بنادر و اسکله‌های کشور از حیث بروز انواع تخلفات و جرایم اقتصادی و امنیتی (قاچاق کالا و ارز، تردد غیرمجاز، قاچاق انسان، سلاح و مهمات و ...) اقدام و گزارشات مربوطه را به صورت ماهانه به ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دبیرخانه کارویژه مرز شورای امنیت کشور ارسال نماید.

فصل چهارم: وظایف عمومی

ماده ۴۴. در اجرای قوانین و مقررات موضوعه، هرگونه ساخت و ساز و بهره‌برداری از سازه‌های دریایی بدون مجوز سازمان، ممنوع می‌باشد.

ماده ۴۵. ارائه هرگونه خدمات و اعطاء تسهیلات (نظیر وام‌های بانکی، بیمه، آب، برق، گاز و تلفن و ... به موجب ماده ۸ قانون منع فروش) به تأسیسات فاقد یا خارج از مجوز قانونی توسط دستگاه‌ها و سازه‌های ذیربط ممنوع است.

تبصره ۱. لغو تسهیلات و ارائه هرگونه خدمات به تأسیسات و سازه‌های دریایی غیرمجاز که طی سال‌های گذشته احداث گردیده‌اند، از سوی کمیته‌های ساماندهی و مدیریت سواحل استانها بررسی و اقدام گردد.

تبصره ۲. در صورت عدم رعایت این مصوبه متخلفین از سوی سازمان بنادر و دریانوردی جهت برخورد قانونی به مراجع ذیصلاح معرفی می‌گردند.

ماده ۴۶. سازمان بنادر و دریانوردی با همکاری اعضای کارگروه تخصصی ساماندهی سواحل، بنادر و جزایر کارویژه مرز شورای امنیت کشور نسبت به بررسی احداثات فاقد مجوز و یا خارج از مجوز ساخت و بهره‌برداری اقدام و چنانچه شرایط لازم را احراز نمودند، با حفظ استیفای حقوق دولت و مقررات مربوطه نسبت به ساماندهی و صدور مجوز آنها توسط سازمان مذکور مبادرت نماید.

ماده ۴۷. استانداران مناطق ساحلی به عنوان رییس کمیته ساماندهی و مدیریت سواحل استان از ظرفیت کمیسیون ماده ۹۹ و ۱۰۰ جهت برخورد با ساخت و سازهای غیرمجاز ساحلی و دریایی و اقدامات غیرقانونی در این زمینه استفاده نمایند و به منظور تسریع در رسیدگی به جرایم دریایی و جلوگیری از اطاله دادرسی قوه قضاییه نسبت به ایجاد شعب تخصصی اقدام می نماید.

ماده ۴۸. کلیه ساخت و سازهای دریایی و ساحلی می بایست براساس طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی (ICZM) کشور که به تصویب شورایعالی معماری و شهرسازی رسیده و قبلاً به استانداری های ساحلی ابلاغ گردیده، انجام گردد. استانداران مربوطه مکلفند در راستای اجرای طرح مذکور همکاری لازم را با سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان متولی این امر به عمل آورند.

ماده ۴۹. طبق مفاد قانون امور گمرکی، در تمامی بنادر و اسکله های کشور اعم از نظامی و انتظامی، صنعتی، تفریحی و صیادی که تحت کنترل و نظارت سازمانها و دستگاه های دولتی، نظامی و بخش خصوصی است، ورود و خروج هرگونه کالای تجاری بدون نظارت گمرک ممنوع بوده و در صورت وجود هرگونه تخلف مسوولیت بر عهده دستگاه مربوطه بوده و مشمول مقررات قاچاق کالا خواهد بود.

تبصره ۱: ورود و خروج هرگونه کالای تجاری (تحت هر رویه گمرکی) بدون نظارت و حضور گمرک از بنادر و اسکله های تجاری ممنوع می باشد.

تبصره ۲: نظارت بر اجرای این ماده بر عهده وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی است.

ماده ۵۰. متولیان کلیه اسکله ها و بنادر موظفند محدوده اسکله یا بندر را محصور نمایند، بنحوی که تردد افراد و ورود و خروج کالا از این اسکله صرفاً از طریق درب واحد و تحت نظارت گمرک صورت پذیرد.

ماده ۵۱. درب ورود و خروج کالا و وسایط نقلیه در بنادر تجاری می بایست از یکدیگر مجزا باشد.

ماده ۵۲. مالکان سازه های دریایی موظفند نسبت به تأمین مکان و امکانات مورد نیاز برای استقرار نمایندگان سازمان به منظور انجام وظایف حاکمیتی طبق قوانین و مقررات موضوعه اقدام نمایند.

ماده ۵۳. فعالیت تجاری در بنادر و اسکله های قدیم التاسیس و ایجاد صرفاً براساس مجوزهای ماده ۲۶ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰، ماده ۱۰۳ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ و بند ۲ مصوبه شماره ۳۴۳۶۷/۷۰۸۱۹ مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۴ امکانپذیر است.

ماده ۵۴. مرزهای رسمی دریایی بر اساس تصمیمات کارگروه ایجاد مبادی رسمی (تبصره موضوع ماده ۱۰۳ قانون امور گمرکی) و تصویب هیات وزیران ایجاد می شوند.

ماده ۵۵. کلیه بنادر و اسکله های موجود در سواحل شمال و جنوب کشور صرفاً بر اساس نوع کاربری و مجوز صادره از سوی سازمان بنادر و دریانوردی و یا مصوبات هیات وزیران فعالیت می نمایند.

ماده ۵۶. محوطه کلیه بنادر و اسکله های چند منظوره یا با کاربری های چندگانه می بایست از یکدیگر به صورت کامل مجزا باشند.

ماده ۵۷. اسکله‌های بلااستفاده و رها شده مربوط به دستگاه‌های دولتی به منظور جلوگیری از هرگونه سوء استفاده احتمالی قاچاقچیان توسط سازمان مربوطه تخریب و جمع‌آوری خواهد شد.

ماده ۵۸. ستاد حمایت لازم برای تعطیلی و یا جلوگیری از فعالیت اسکله‌های غیرمجاز را بعمل می‌آورد.

ماده ۵۹. صدا و سیما نسبت به اطلاع رسانی هدفمند، ترویج و اشاعه فرهنگ استفاده از سواحل و دریاها و همچنین اطلاع رسانی مستمر در رابطه با لزوم دریافت هرگونه مجوز ساخت و بهره‌برداری طبق بند ۲۲ از ماده ۳ آیین‌نامه سازمان بنادر و دریانوردی (مصوب ۱۳۴۸ مجلسین)، در طول اجرای طرح با همکاری کلیه دستگاه‌های ذیربط و نیروی انتظامی اقدام نماید.

ماده ۶۰. قوه قضاییه در اجرای تبصره الحاقی به بند ۲۲ از ماده ۳ آیین‌نامه سازمان بنادر و دریانوردی مصوب ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی، به پرونده اسکله‌های فاقد مجوز و یا خارج از مجوز صادره توسط سازمان، به صورت خارج از نوبت رسیدگی نموده و در صورت احراز تخلف، حکم قلع بنا، توقف عملیات و یا اصلاح آن مطابق مجوز را صادر می‌نمایند.

تبصره: گزارش اجرای این بند به صورت ۳ ماهه توسط دفتر نمایندگی قوه قضاییه در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز به کاروبژه مرز شورای امنیت کشور و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز ارسال می‌گردد.

ماده ۶۱. به منظور استقرار پنجره واحد و تسهیل فرایند و تسریع در صدور مجوز ساخت و بهره‌برداری از سازه‌ها و تأسیسات ساحلی و دریایی کلیه دستگاه‌های اجرایی مرتبط مکلف به پاسخگویی سریع و شفاف به استعلام‌های سازمان بنادر و دریانوردی (با رعایت ماده ۷ قانون اصل ۴۴) و بر اساس شرح وظایف قانونی خود و به صورت سیستمی می‌باشند.

تبصره ۱: سقف زمانی برای صدور مجوز و پاسخگویی به استعلامات سازمان بنادر و دریانوردی در این حوزه توسط هیأت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار وزارت اقتصاد تعیین و ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲: عدم ارائه پاسخ از سوی دستگاه فرعی (استعلام‌شونده) به استعلام اصلی (سازمان بنادر و دریانوردی) در مدت زمان مقرر به منزله بلامانع بودن صدور مجوز از سوی دستگاه فرعی تلقی می‌شود.

تبصره ۳: در صورت مخالفت دستگاه فرعی با ایجاد سازه دریایی، دلایل مربوطه می‌بایست به صورت کامل و کتبی به سازمان بنادر و دریانوردی (دستگاه اصلی صدور مجوز) اعلام گردد.

ماده ۶۲. سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان مرجع دریایی کشور موظف است در راستای ساماندهی سواحل و مطالعات مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی کشور (ICZM) و بهره‌برداری بهینه از نعمات دریا، با همکاری دستگاه‌های ذیربط نسبت به مطالعات پهنه‌بندی دریایی در کلیه دریاهای کشور اقدام نماید.

ماده ۶۳. سازمان بنادر و دریانوردی موظف است در راستای مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری، کاروبژه مرز شورای امنیت کشور و همچنین ساماندهی سواحل نسبت به اولویت‌بندی و انجام مطالعات تدقیق طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی کشور (ICZM) در مقیاس ۱:۵۰۰۰ در استان‌های ساحلی اقدام نموده و کلیه دستگاه‌های ذیربط، ملزم به همکاری کامل و ارائه اطلاعات مورد نیاز مربوطه بدون

دریافت هیچ گونه هزینه ای می باشند.

ماده ۶۴. سازمان بنادر و دریانوردی و سازمان شیلات ایران موظفند در صورت تنظیم توافق نامه واگذاری برخی بنادر و اسکله های تحت مدیریت خود به یکدیگر یک نسخه از آن را به ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز ارسال نمایند.

ماده ۶۵. متولی اجرای این دستورالعمل، سازمان بنادر و دریانوردی (از طریق برگزاری مستمر جلسات کارگروه تخصصی ساماندهی سواحل، بنادر و جزایر کارویژه مرز شورای امنیت کشور) است که ضمن پیگیری اجرای آن از سازمان های ذیربط، گزارشات عملکرد دستگاهها را به صورت ۲ ماهه به ستاد ارایه می نماید.

تبصره ۱: کارگروه نظارت بر اجرای این دستورالعمل با محوریت ستاد و باحضور نمایندگان دستگاههای ذیربط هر ۲ ماه یکبار تشکیل می گردد.

تبصره ۲: کارویژه مرز شورای امنیت کشور و ستاد دستورالعمل موصوف را به دستگاههای ذیربط و استانداران ساحلی ابلاغ می نماید.

تبصره ۳: گزارش فصلی اجرای دستورالعمل توسط ستاد به مسؤولین ارشد کشور ارسال می گردد.

ماده ۶۶. هرگونه حک و اصلاح مفاد این دستورالعمل پس از تصویب، از طریق طرح و بررسی موضوع در جلسات ستاد امکان پذیر است.

ماده ۶۷. با تصویب و اجرای این دستورالعمل، کلیه مصوبات قبلی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در خصوص ساماندهی بنادر و اسکله ها لغو می گردد.

این دستورالعمل در اجرای بند (ج) ماده (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مصوبات کارویژه مرز شورای امنیت کشور و بند (ت) ماده (۱۸) آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۵/۴/۲۳ هیات وزیران در ۶۷ ماده و ۲۷ تبصره تهیه و در صد و هفدهمین جلسه اعضای اصلی ستاد به استناد ماده ۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز تصویب و برای کلیه دستگاههای مشمول این دستورالعمل لازم الاجراست.